

úvěrní banka poskytla nezl. dětem žalovaného zápůjčku na základě nabídky učiněné jí žalovaným jako otcovským zástupcem. Žalobkyně nemůže jednání své předchůdkyně omluviti neznalostí zákona. Tehdejší banka musila věděti, že podle §§ 865, 233 a 282 obč. zák. nemůže dojíti k platné smlouvě o zápůjčku bez soudního schválení, záleželo proto jen na ní, zda si vyžádá na žalovaném jako otcovském zástupci dlužníků průkaz tohoto schválení či zda sama si vymůže ono schválení. Žalobkyně netvrdí, že žalovaný ji uvedl v omyl na př. tvrzením takového schválení, nebo že se zavázal je opatřiti, jednala tudíž jediné banka na vlastní nebezpečí, poskytnuvši nezletilým dlužníkům zápůjčku bez průkazu soudního schválení. Nelze říci, že žalovaný překročil zákonnou plnou moc jako otcovský zástupce, když jmění svých dítek uložil do válečné půjčky a sjednal při tom s bankou lombardní úvěr, a nemůže proto býti řeči o tom, že byl falsus procurator, takže není třeba vyvraceti dovolání, pokud se v něm dovozuje pro žalobkyni nárok z překročení plné moci. Pro nedostatek soudního schválení nestal se ani žalovaný smluvní stranou, nýbrž zůstal vždy zákonným zástupcem dítek, ovšem zákonné jeho zmocnění nepostačilo bez soudního schválení k tomu, by vznikl závazek jeho dítek a tím i sporný nárok. Když se banka spokojila s jednáním žalovaného, t. j. s tím, že podepsal přihlášku k úpisu válečných půjček za děti a poskytl jí požadovanou hotovost, nebyl povinen učiniti další, by žalobkyni skutečně vzešel nárok nyní jí tvrzený, o to měla se postarati ona sama, totiž její předchůdce. Žalovaný nebyl k tomu zavázán, když banka toho nežádala, a nelze ani po této stránce dovoditi sporný nárok proti němu.

Čís. 7920.

Přiznala-li správní rada Buštěhradské dráhy bezprostředně před vyhlášením zákona ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n. svému zaměstnanci mimořádný přídavek započítatelný do výslužného, avšak při tom projevila vůli, že toto opatření jest předložiti ku schválení ministerstvu železnic, nebyla státní železniční správa při svém uznání vázána opatřením správní rady Buštěhradské dráhy.

(Rozh. ze dne 29. března 1928, Rv I 1670/27.)

Žalobce, bývalý úředník Buštěhradské dráhy, domáhal se na československém státu zaplacení přídavku, jenž mu byl přiznán usnesením správní rady Buštěhradské dráhy ze dne 15. června 1923. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., opírá se o ustanovení § 5 obč. zák. a doličuje, že zákonem o nabytí Buštěhradské železnice státem ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n., jenž nabyl

účinnosti dnem 21. června 1923, nemohla býti dotčena žalobcova práva, kterých nabyl již před účinností tohoto zákona usnesením správní rady Buštěhradské železnice ze dne 15. června 1923, kterým byl mu přiznán do výslužného započítatelný přírůstek 3.000 Kč ročně počínajíc 1. lednem 1923. Než první soud zjistil, že přírůstek, o nějž ve sporu běží, byl zcela mimořádným, že se správní rada Buštěhradské železnice usnesla na něm až na sklonku své činnosti a že své usnesení předložila 4. července 1923 ministerstvu železnic k uznání, že však nebylo státní železniční správou schváleno. První soud zjistil, že byl svědek H. zmocněn generálním ředitelem K-em, by vyrozuměl žalobce, že mu byl přiznán roční započítatelný přírůstek 3.000 Kč a že generální ředitel K. výslovně upozornil, že toto mimořádné opatření bylo sice správní radou schváleno, že však bude ještě předloženo ministerstvu k uznání. Ze svědecké výpovědi K-a zjistil pak první soud, že při usnesení správní rady bylo přihlíženo k tomu, že těmto opatřením platovým může ministerstvo železnic odepřítí schválení. Z toho plyne, že správní rada své usnesení o přírůstku žalobcově učinila za předpokladu, že se mu dostane schválení státní železniční správou a že nemínila tento mimořádný přírůstek přiznati žalobci i tenkrát, když nebude schválen. Tomu-li tak, nenabyl žalobce z usnesení správní rady ze dne 15. června 1923 bezpodmínečného práva na přírůstek 3.000 Kč, když konečné rozhodnutí o něm bylo závislé na uznání tohoto opatření státní železniční správou, tedy na jejím souhlasu. V době, kdy o přírůstku žalobcově bylo s konečnou platností rozhodováno státní železniční správou, byl již zákon ze dne 8. června 1923, čís. 124 sb. z. a n. účinným a právem nižší soudy přihlížely k jeho ustanovení. Žalobce dovolává se tudíž neprávem ustanovení § 5 obč. zák. k odůvodnění svého nároku. Že by žalobce měl nárok na tento přírůstek podle nějakých dřívějších ustanovení zákonných nebo podle služebního řádu nebo jiných předpisů, netvrdil. Dovolává-li se žalobce toho, že takové mimořádné přírůstky bývaly zvyklostí u Buštěhradské dráhy, přehlíží, že o každém jednotlivém případě rozhodovala správní rada a že nebyla nikterak k poskytnutí přírůstku zavázána. A mylně též odkazuje ku zvyklostem podle zákona o obchodních pomocnících čís. 20/10, k nimž podle § 6 tohoto zákona lze hleděti, když služební poměr nebyl založen smlouvou; zde však žalobcovo služné bylo upraveno zvláštními platovými předpisy. Nelze ostatně ani přehlédnouti, že podle zjištění prvního soudu byl žalobce již ku 1. lednu 1923 mimořádně povýšen o dva platové stupně a že podle důvodové zprávy k vlád. návrhu zákona (viz 4136 posl. sněm. 1923) byl předpis § 4 do zákona čís. 124 z roku 1923 dán proto, by správní rada Buštěhradské železnice, jež byla koncem roku 1922 v nejtěžších finančních nesnázích, nezatížila poskytnutím mimořádných výhod svým zaměstnancům československý stát proti jeho vůli jako přejímatele a kupitele železnice, ježto se měl od 1. ledna 1923 státi jejím nástupcem. Jestliže však správní rada Buštěhradské železnice, znajíc svou svízelnou finanční situaci a výsledky dosažitého vyjednávání se státem o koupi železnice i výhradu československého státu při převze jejího zaměstnanců, v době kdy již zákon byl

sněmovnami přijat a bylo jeho vyhlášení očekáváno, přiznala žalobci ještě mimořádný přídavek 3.000 Kč do výslužného započítatelný, avšak při tom projevila vůli, že toto opatření jest předložiti ministerstvu k uznání, dala tím poznatelně na jevo, že jeho platnost činí závislou na schválení státní železniční správou, která však při svém uznání opatřením správní rady Buštěhradské dráhy nebyla nikterak vázána, nýbrž mohla volně o nich rozhodnouti. Ježto žalobce neprokázal, že nabyl bezpodmínečného práva na přídavek 3.000 Kč ještě před účinností zákona čís. 124 z roku 1923 a po jeho účinnosti nebyl přídavek státní železniční správou uznán pro ni závazným (§ 4 cit. zák.), posoudil odvolací soud po právní stránce věc bezvadně, potvrdiv rozsudek prvního soudu, žalobu zamítající.

Čís. 7921.

O nároku manžela proti manželce, by ho sledovala do společné domácnosti, jest rozhodnouti jen pořadem práva. Lhostejno, že byla manželka podle rozlukového zákona vyzvána k návratu do manželského společenství.

(Rozh. ze dne 29. března 1928, R II 56/28.)

Proti žalobě manžela na manželku, by byla uznána povinnou vrátiti se do společné domácnosti namítla žalovaná nepřípustnost pořadu práva. Soud první stolice vyhověl námitce a žalobu odmítl. Rekursní soud námitku zamítl. Důvody: Žaloba domáhá se toho, by bylo uznáno, že žalovaná jakožto manželka žalobcova jest povinna vrátiti se do jeho bydliště. Nemůže býti pochybnosti, že jde o nárok soukromoprávní. To plyne z toho, že manželský poměr je poměrem smluvním (§ 44 obč. zák.) a žalobní nárok je jen jeho výronem. Rozhodovati ve věcech soukromoprávních přísluší, pokud není ponecháno jiným úřadům neb orgánům, jedině soudům. Tyto rozhodují cestou spornou nebo nespornou. Touto, když to zákon výslovně nařizuje (§ 1 nesp. říz.), onou ve všech ostatních případech (§ 1 j. n.). Poněvadž není předpisu, který by odkazoval žalobní nárok před nesporného soudce, patří tento na pořad práva, a soud první stolice měl tedy námitku nepřípustnosti pořadu práva zamítnouti a dále jednat. Když se tak nestalo a žalobu pro nepřípustnost právního pořadu zamítl, správně odmítl, neodpovídá to ani stavu věci ani zákonu a bylo proto rozhodnouti, jak se stalo. Soud první stolice má za to, že pořad práva je vyloučen proto, že k žádosti žalující strany bylo žalované straně právoplatně podle § 13 písm. c) rozl. zák. nařízeno, by se k žalobci vrátila, že tedy dosáhl již toho, oč žalobou usiluje. Soud první stolice však při tom přehlíží, že oním nařízením má býti utvořen jen předpoklad pro žalobu o rozluku manželství proto, že jeden manžel druhého zlomyslně opustil, jak to výslovně plyne z ustanovení § 13 písm. c) rozl. zák., z čl. I. vlád. nař. ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n. a také z dotyčného usnesení samého a není tedy pří-